

สสส.จับมือ ม.ธุรกิจบัณฑิตย์ เปิดโมเดลระบบการศึกษาที่พาชาติออกจากวิกฤติ ชี้ ทุกภาคส่วนร่วมจัดการศึกษา ประหยัด คุ่มคา ส่งผลต่อผู้เรียน

● นำเสนอเมื่อ 29 พ.ย. 2559

สสส.จับมือ ม.ธุรกิจบัณฑิตย์ เปิดโมเดลระบบการศึกษาที่พาชาติออกจากวิกฤติ ชี้ “ทุกภาคส่วนร่วมจัดการศึกษา” ประหยัด คุ่มคา ส่งผลต่อผู้เรียน เปิดกรณีตัวอย่างเครือข่ายโรงเรียน 3 จังหวัดใต้ ดึงชุมชนมีส่วนร่วม แก้ปัญหาโรงเรียนถูกเผา ทิ้งรางวัล เหตุชุมชนเป็นรั้วให้กับโรงเรียน

เมื่อวันที่ 28 พ.ย. ที่โรงแรมรามารการ์เด็นส์ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ร่วมกับมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ จัดสัมมนาสรุปบทเรียนโครงการจัดการการเรียนรู้แบบเครือข่ายโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อสุขภาวะเด็กและเยาวชนอย่างยั่งยืน โดยนางเพ็ญพรรณ จิตตะเสนีย์ ผู้อำนวยการสำนักสนับสนุนสุขภาวะเด็ก เยาวชน และครอบครัว สสส. กล่าวว่า จากการศึกษาระบบการศึกษาที่พาชาติออกจากวิกฤติ โดยรศ.ดร.วรากรณ์ สามโกเศศ อธิการบดีมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์และคณะ พบว่า ระบบการศึกษาที่เหมาะสมกับสังคมไทยคือทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น สถาบันศาสนา ภาคเอกชน ภาครัฐ และองค์กรอื่นๆ เพื่อเติมเต็มการจัดการศึกษา แนวคิดดังกล่าวจึงสนับสนุนให้เกิดตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมในรูปแบบเครือข่าย 40 เครือข่าย โรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ จำนวน 211 แห่ง ในพื้นที่ 18 จังหวัดทั่วประเทศ ได้แก่ เชียงใหม่ ลำพูน น่าน นครสวรรค์ ศรีสะเกษ สุรินทร์ อุทัยธานี ลำปาง มหาสารคาม สกลนคร อุดรธานี สิงห์บุรี สงขลา พัทลุง ยะลา ปัตตานี นราธิวาส และสตูล

“ผลการดำเนินงานในรูปแบบเครือข่ายการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาพบว่า ผู้เรียน 75% ได้รับการพัฒนาตามช่วงวัย จากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติดีพบว่า ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น 5-19% เกิดหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของวิถีท้องถิ่น และชุมชนร่วมเป็นเจ้าของการจัดการศึกษา ซึ่งความสำเร็จในการทำงานคือ การที่กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนและโรงเรียนมารวมกันออกแบบการทำงาน ทำให้เป็นกิจกรรมที่ยั่งยืนโดยมีเป้าหมายการเปลี่ยนแปลงต้องเกิดขึ้นที่ตัวผู้เรียน” ผู้อำนวยการสำนักสนับสนุนสุขภาวะเด็ก เยาวชน และครอบครัว กล่าว

ผศ.ดร.พิณสุดา สิริธรรค์ศรี

หัวหน้าโครงการจัดการเรียนรู้แบบเครือข่ายเพื่อส่งเสริมสุขภาวะเด็กและเยาวชนอย่างยั่งยืน ม.ธุรกิจบัณฑิตย์ กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาเป็นวิธีการที่ประหยัด คุ่มคา และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน โดยใช้หลัก 8 ด้านคือ รวมคิด รวมตัดสินใจ รวมวางแผน รวมดำเนินการ รวมรับผิดชอบ รวมแก้ปัญหา รวมติดตามประเมินผลและรวมชื่นชม โดยมีโจทย์ของการทำงานคือ ลดปัญหาทางโภชนาการ ยาเสพติด เหล้าบุหรี่ สุขภาพทางเพศ และคุณภาพการเรียนรู้ ผลจากการทำโครงการทำให้โรงเรียนไม่โดดเดี่ยว มีเพื่อนเดิน ไลน์วัดกรรมเรียนรู้ และเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ตัวอย่างการทำงานที่เป็นรูปธรรม เช่น เครือข่ายโรงเรียนดาดสีประชาสรรค์ จ.นครสวรรค์ ในการป้องกันปัญหาเรื่องเพศในวัยรุ่น โดยมีหลักสูตรอบรมวิถีเพศศึกษา คู่มือครู คู่มือผู้ปกครอง แกนนำนักเรียนสร้างภูมิคุ้มกันสุขภาวะทางเพศ และแกนนำเพื่อนช่วยเพื่อน มีหลักสูตรการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์อาชีพและชุมชน เช่น คู่มือการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาของเครือข่ายแก๊งวิทยานุกูล จังหวัดมหาสารคาม คู่มือปฏิบัติของนักเรียนในการต่อต้านสิ่งเสพติด

คู่มือผู้ประกอบการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของเครือข่ายศรียรรพต จังหวัดพัทลุง
คู่มือการพัฒนาตนเองทางไกลยาเสพติดของเครือข่ายโรงเรียนนุเกะบางก จังหวัดนราธิวาส

“ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีฐานต่ำกว่าศูนย์จากเหตุการณ์ความไม่สงบ พบปัญหา ยาเสพติด ผู้ปกครองนิยมส่งบุตรหลานเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ทำให้โรงเรียนของรัฐเกิดสภาพทิ้งร้าง ผู้เรียนน้อย เมื่อนำโครงการที่เน้นการทำงานร่วมกันเป็นเครือข่ายโรงเรียนและการมีส่วนร่วมของชุมชน ทั้งผู้ปกครอง ชุมชน บาน วัด มัสยิด โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล สำนักงานสาธารณสุข ตำรวจ ทหาร องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด มหาวิทยาลัย เทศบาล ภูมิปัญญาท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนา โดยมีการจัดตั้งนักเรียนแกนนำ ชุมชนแกนนำในการช่วยขยายผลการดำเนินงานของโรงเรียนและชุมชน มีการตั้งหน่วยงานภายนอกมาสอนอาชีพ และเน้นคุณภาพการสอนในโรงเรียนทำให้ชุมชนเห็นความสำคัญและส่งบุตรหลานเข้ามาเรียนโรงเรียนของรัฐมากขึ้น” ผศ.ดร.พิณสุดา กล่าว

ผศ.ดร.พิณสุดา กล่าวว่
ปัจจุบันทุกโรงเรียนในเครือข่ายจังหวัดชายแดนใต้มีผู้เรียนเข้ามาเรียนเพิ่มมากขึ้น เช่น ร.ร.สวนพระยาวิทยา ร.ร.บานลูโบะเยาะ ร.ร.นุเกะตา ร.ร.บานนุเกะบางก ร.ร.ผดุงมาตร ร.ร.บานปามวง เป็นต้น
เนื่องจากผู้ปกครองไว้วางใจและเชื่อมั่นในการบริหารจัดการของโรงเรียน และการที่ชุมชนเขามามีส่วนร่วมทำให้ผู้บริหารและครูต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่
ทุกโรงเรียนในเครือข่ายทุกเครือข่ายมีการเฝ้าระวังระหว่างบ้าน โรงเรียน ชุมชน วัด มัสยิด
ช่วยให้นักเรียนปลอดภัยจากยาเสพติด เหลา บุหรี่ พื้นที่โดยรอบโรงเรียนมีความมั่นคงปลอดภัยเพิ่มมากขึ้น
ทรัพย์สินของโรงเรียนไม่ถูกเผาทำลาย เนื่องจากผู้ปกครองและชุมชนเป็นรั้วและเกราะกำบังที่ดีให้แก่โรงเรียน
และมีเครือข่ายโรงเรียนที่ขยายผลอีก 109 แห่ง